
ДИДАХИ УЧЕЊЕ ДВАНАЕСТОРИЦЕ АПОСТОЛА

*Наука Господња народима преко
Дванаесторице Апостола*

I. (1) Постоје два пута: један живота, а други смрти, и велика је разлика између та два пута.

Пут живота је овај: прво, "љуби Бога који те је створио"; друго, (љуби) "ближњег свога као самога себе". И све што хоћеш да ти се не чини, и ти не чини другоме.

Наука пак ових речи је ова:

"Благосиљајте оне који вас куну, и молите се за непријатеље своје", а постите за оне који вас гоне. Јер "каква вам је захвалност ако љубите оне који вас љубе? Не чине ли то и незнабошци? Али ви волите оне који вас мрзе", и нећете имати непријатеља.

"Удаљавај се од телесних и светских" жеља. Ако те ко "удари по десном образу, окрени му и други" и бићеш савршен. "Ако те ко потера једну миљу, иди с њиме две". Ако ти

ко "узме хаљину, подај му и кошуљу". Ако ко узме од тебе оно што је твоје, не тражи му (натраг), јер не можеш. (5) "Свакоме који од тебе иште подај, и не потражуј (натраг)". Јер Отац хоће да свима дајеш од својих дарова. Блажен је онај који даје, сходно заповести, јер је он невин. Тешко ономе који узима. Ако пак неко узима зато што има потребу, такав ће бити невин; а ако узима онај ко нема потребе, биће суђен због чега и зашто је узео. Када буде притешњен, биће испитиван за то што је учинио, и "неће изаћи оданде док не врати и последњи динар". (6) Али и о томе (давању) је речено: Нека се озноји милостиња твоја у рукама твојим, док не познаш коме ћеш дати.

II. (1) Друга пак заповест (ове) науке (је):

"Не уби, не чини прељубе", не развратничи децу, не чини блуда, не укради, не врачај, не употребљавај мађије, не убијај дете кад се зачне, нити га погуби кад се роди. (3) "Не пожели оно што је ближњега" (твога); "не заклињи се, не сведочи лажно", не клеветај, не буди

злопамтљив. (4) Не буди двоједушан, нити двојезичан, јер двојезичност је замка смрти. (5) Нека реч твоја не буде лажна, нити празна, него испуњена делом. (6) Не буди грамзив, ни отимач, ни лицемер, ни зло&ћудан (= злобан), нити горд. Не смишљај зли савет на ближњега свога. (7) Не мрзи ниједног човека, него неке карај, за неке се моли, а неке воли више од душе своје.

III. (1) Сине мој, бежи од сваког зла и од свега што му је слично. (2) Не буди гневљив, јер гњев води убиству; нити буди завидљив, ни свадљив, ни напрасит, јер од свега тога рађају се убиства. (3) Сине мој, не буди похотљив, јер пожуда води у блуд; нити бесраман у речима, нити бестидан очима, јер се од свега тога рађају прељубе. (4) Сине мој, не буди погађач (= врачар), јер то води идолопоклонству; нити бајалац, ни астролог, ни лажни очишћивач (= заклицњач), и немој то ни гледати [ни слушати], јер се од свега тога рађа идолопоклонство. (5) Сине мој, не буди лажљив, јер лаж одводи у крађу; нити среброљубив, ни

славољубив, јер се из свега тога рађају крађе. (6) Сине мој, не буди роптач, јер то води хули; нити самонаметљив, ни злоуман, јер се од свега тога рађају хуле.

Него буди кротак, јер "кротки ће наследити земљу". (8) Буди дуготрпељив и милостив и безазлен и миран и добар, и свагда имај страх од речи које си чуо. (9) Не преузноси се, нити дозволи души својој дрскост. Нека се душа твоја не дружи са високима (=на положајима), него се дружи са праведнима и смиренима. (10) Све што ти се догађа примај као добро, зна-јући да без Бога ништа не бива.

IV. (1) Сине мој, сећај се и дању и ноћу онога "који ти говори реч Божију", и поштуј га као Господа, јер тамо где се проповеда Господство (Божије), тамо је и Господ. (2) Сваки дан тражи лице светих, да би налазио спокојство у речима њиховим. (3) Не стварај раздора, него завађене мири. Суди праведно, и не гледај ко је ко кад треба (некога) због преступа покарати. (4) Не буди двоједушан, да ли ће (нешто) бити или неће.

Не буди (такав) да за примање имаш руке испружене, а за давање стиснуте. (6) Ако имаш нешто (да даш) што је рукама твојим (стечено), подај то за откуп грехова својих. (7) Немој се устезати да даш, нити када даш да жалиш, јер ћеш познати ко је Добри наградодавац. (8) Не избегавај онога ко је у немаштини; све што имаш подели са братом својим, и немој рећи да је (нешто) твоја сопственост. Јер ако сте заједничари у бесмртноме, колико ли већма у смртним (стварима)?

Не дижи руку своју од сина свога или кћери своје, него их од младости учи страху Божијем. (10) Не заповедај у љутњи својој слуги своје или слушкињи, који се у истога Бога надају, да не (престану) бојати се заједничког вам Бога, јер Он не долази да позове гледајући на лица, него на оне које је Дух (Свети) припремио. (11) Ви пак слуге, подчините се господарима својим као слици Божијој, с поштовањем и са страхом.

Мрзи на свако лицемерје и на све што није угодно Господу. (13) Не остављај заповести Господње, него држи оно што си примио, "ни

додадјући ни одузимајући". (14) У Цркви исповедај грехе своје, и не приступај молитви својој са савешћу нечистом.

То је пут живота.

V. (1) А пут смрти је овај:
Пре свега (тај пут) је зао и проклетством испуњен. (Јер на њему су):

убиства, прељубе, похоте, блуд, крађе, идолопоклонства, мађије, врачарије, отимачине, лажна сведочења, лицемерја, двоједушност, подмуклост, гордост, злоба, самовоља, грамзивост, срамотне речи, завист, дрскост, надменост, охолост, [не(бого)бојажљивост].

(Тим путем иду): прогонитељи добрих, мрзители истине, љубитељи лажи, они који не знају плату праведности, који се не држе добранити суда праведног, који бдију не на добро него на зло, од којих је далеко кротост и трпељивост, који не милују сиромаша, који не саосећају са паћеником, који не познају свога Створитеља; убице деце (своје), упропаститељи створења Божијег; који окрећу лице своје од потребитога, који вређају

већ увређенога;
улизице богатима, неправедне судије
сиромашнима; препуни свакога
греха .

Спасите се, децо, од свију таквих.

VI. (1) Пази да те неко не заведе са
овога (правога) пута науке
(Господње), јер те (такав) учи мимо
Бога. (2) Ако можеш носити сав
јарам Господњи, онда ћеш бити
савршен; а ако не можеш, колико
можеш, толико и чини.

Односно пак (употребе) хране, држи
оно што можеш, али се особито
чувај (да не једеш) од жртве идолске,
јер је то служење мртвим боговима.

VII. (1) А односно Крштења, овако
крштавајте:

Пошто претходно све ово кажете
(=поучите), "крштавајте у име Оца и
Сина и Светога Духа" у текућој
води. (2) Ако ли немаш текућу воду,
крштавај у другој (води). Ако не
можеш у хладној, онда у топлој. (3)
А ако ни једне ни друге немаш, онда
излиј воду на главу три пута у име
Оца и Сина и Светога Духа. (4) А
пре Крштења нека претходно посте
онај који крштава и крштавани, и ако

неки други могу. А наредићеш
крштаваноме да пости један или два
дана раније.

VIII. (1) А постови ваши нека не
буду са лицемерима. Јер они посте
понедељак и четвртак у седмици, а
ви постите среду и петак.

И не молите се као лицемери, него
као што је Господ заповедио у
Јеванђељу, овако се молите:

Оче наш који си на небу, да се свети
име Твоје;

да дође царство Твоје;

да буде воља Твоја и на земљи као
на небу;

хлеб наш насушни дај нам данас,

и опрости нам дуг наш као што и ми
опраштамо дужни цима својим,

и не уведи нас у искушење,

но избави нас од злога.

Јер је Твоја сила и слава у векове!"

Три пута дневно тако се молите.

IX. (1) А односно Евхаристије
(=Литургије), овако чините
благодарење:

Прво за чашу (говорите):

Благодаримо Ти, Оче наш,

за свету лозу Давида слуге Твога,

коју си нам објавио кроз Исуса Сина

Твога.
Теби слава у векове!
А за хлеб који се ломи (говорите):
Благодаримо Ти, Оче наш,
за живот и познање (,),
које си нам објавио кроз Исуса Сина
Твога.

Теби слава у векове!
Као што је овај хлеб (који ломимо)
био расејан по горама, и сабран
постаде један, тако нека се сабере
Црква Твоја са крајева земље у
Царство Твоје.
Јер је Твоја слава и сила кроз Исуса
Христа у векове!
А од ваше Евхаристије (=Литургије)
нека нико не једе нити пије, осим
крштених у име Господње; јер о
томе је и рекао Господ: "Не дајите
светиње псима".

Х. (1) После пак причешћивања,
овако благодарите:
Благодаримо Ти, Оче Свети, за свето
Име Твоје
које си настанио у срца наша,
и за познање и веру и бесмртност,
које си нам објавио кроз Исуса Сина
Твога.
Теби слава у векове!
Ти си, Владико Сведржитељу,

све створио ради Имена Твога,
и дао си храну и пиће људима на
уживање,
да би Теби благодарили;
нама пак даровао си духовну храну и
пиће и живот вечни кроз Сина
Твога.

Пре свега благодаримо Ти што си
Моћан.

Теби слава у векове!

Опомени се, Господе, Цркве Твоје,
да је избавиш од сваког зла
и да је усавршиш у љубави Твојој;
и сабери је од четири ветра, њу -
освећену,
у Царство Твоје, које си јој
припремио.

Јер је Твоја сила и слава у векове!

Нека дође Благодат Твоја, и нека
прође овај свет.

Осана Богу Давидову!

Ако је ко свет, нека приступи, а ко
није, нека се покаје.

Маран ата\ Амин!

А пророцима дозволите да
благодаре, колико хоће.

XI. (1) Ако (вам) пак ко дође и учи
вас свему овоме што је напред
речено, примите га. (2) А ако тај који
учи скрене, и почне да учи другу

науку да би покварио (ову науку), онда га немојте слушати; а ако (учи) да би умножио правду и познање Господње, примите га као Господа. А односно апостола и пророка, сходно заповести Јеванђеља овако чините: (4) Сваки апостол који долази к вама нека буде примљен као Господ. (5) Али нека не остаје више него један дан; ако пак буде потребе, онда други дан. А ако остане три дана, онда је лажни пророк. (6) А апостол кад одлази (од вас) нека ништа не узима осим хлеба, колико до (идућег) преноћишта; ако пак тражи и новаца, онда је лажни пророк. И сваког пророка који говори у Духу не искушавајте и не судите, "јер ће се сваки грех опростити", а овај се грех "неће опростити". (8) Али није сваки који говори у Духу пророк, него ако има и понашање (= врлине) Господње. По начину, дакле, понашања распознаје се лажни пророк од пророка (правог). (9) И сваки пророк који у Духу одређује трпезу (=поставља је за сиромашне), неће јесте од ње, иначе је лажни пророк. (10) А сваки пророк који учи истини, ако не твори то што

учи, лажни је пророк. (11) Сваки пак пророк опробани, истинити, који изграђује тајну Цркве у свету (= подвизава се за свесветску тајну Цркве), а не учи да се чини све оно што он чини, нека не буде осуђиван од вас, јер он са Богом има суд; јер тако исто су чинили и стари пророци. (12) А ако неки каже у Духу: дај ми новаца или нечега другога, таквога немојте слушати. Ако пак каже да се да за друге који оскудевају, нека га нико не осуђује (за то).

XII. (1) Сваки који долази у име Господње, нека буде примљен; после пак испробавши га дознаћете (какав је), јер ћете имати (толико) разборитости да разликујете десно и лево. (2) Ако је тај који вам долази пролазник, ви му помозите колико можете, али нека не остаје код вас више од два или три дана, ако је то потребно. (3) Ако пак хоће да се настани (код вас), а зна неки занат, нека ради па нек једе. (4) А ако не зна заната, ви по вашој разборитости постарајте се како не би с вама живео беспослен хришћанин. (5) Ако он неће тако да ради, такав је

христотрговац (^;). Чувајте се од таквих.

XIII. (1) Сваки истинити пророк, који хоће да се настани код вас, достојан је хране своје. (2) Тако исто и истинити учитељ достојан је и он као радник хране своје.

Сваку првину од плодова пивнице и са гумна, од стоке и оваца, узми и дај првину пророцима, јер су они првосвештеници (;=епископи) ваши.

(4) А ако немате пророка, дајте сиромашнима. (5) Ако спремаш хлебове, узми и подај првину (од њих), по заповести. (6) Исто тако, кад отвориш суд са вином или уљем, узми првину и дај пророцима. (7) И од новаца, и од одеће, и од сваког имања, узевши првину, колико сам сматраш, подај по заповести.

XIV. (1) А у недељу Господњу, сабравши се заједно, ломите хлеб и вршите Евхаристију (=Литургију), исповедајући претходно грехе своје, да би жртва ваша била чиста. (2) Сваки пак онај који има спор са другом својим нека не долази на сабрање са вама, докле се не измире, да се (тима) не упрља жртва ваша.

(3) Јер је то она (жртва) за коју је Господ рекао: "У сваком месту и времену приносићете ми жртву чисту, јер сам ја Цар велики, говори Господ, и Име је моје чудесно међу народима".

XV. (1) Изаберите себи епископе и ђаконе достојне Господа, људе кротке и несреброљубиве и истините и проверене, јер вам они служе службу пророка и учитеља. (2) Немојте их, дакле, пренебрегавати, јер су они ваши достојанственици (=часни) са пророцима и учитељима. Исправљајте једни друге, не у гњеву него у миру, као што стоји у Јеванђељу; а са сваким оним који греши против другог нека нико не разговара, нити га слушајте, докле се не покаје. (4) А ваше молитве и милостиње и сва дела (ваша) чините тако као што стоји у Јеванђељу Господа нашег.

XVI. (1) Стражите над животом вашим; "свещеници ваши нека се не угасе, и бедра ваша нека не ослабе, него будите спремни; јер не знате часа у који ће Господ ваш доћи". (2) А сабирајте се чешће заједно, тражећи оно што одговара (=

приличи) душама вашим. Јер вам неће користити све време вере ваше ако се у последње време не покажете савршени.

Јер ће се у последње дане умножити лажни пророци и упропаститељи, и овце ће се претворити у вукове, и љубав ће се преокренути у мржњу.

(4) Јер када безакоње буде расло, људи ће једни друге омрзнути и прогонити и издавати. И тада ће се јавити обмањивач света (= козмопреварант) као син Божји и чиниће знаке и чудеса, и земља ће се предати у руке његове, и чиниће безакоња (каких никада од века није било. (5) Тада ће род људски доћи у огањ испитивања, и "саблазниће се многи и пропасти, а они који претрпе (издрже) у вери својој, спашће се" од тог проклетства.

И тада ће се појавити знаци Истине: најпре знак отварања (=знак појаве Господње) на небу, затим знак гласа трубе, и трећи (знак): васкрсење мртвих. (7) Но не свих (заједно), него као што је речено:

"Доћи ће Господ и сви свети с Њиме".

Тада ће свет угледати Господа где
долази на облацима небеским".

Превео: Еп. Атанасије (Јефтић)

Овај ранохришћански спис настао је у време Светих Апостола, написан од једног апостолског ученика, између 60. и 80. године првога века живота Христове Цркве на Истоку, негде у околини Антиохије у Сирији. Дело је писано библијски просто и једноставно и представља сажетак основне науке Христове и Апостолске (Катихизис) . - Овај превод је са грчког оригинала (из најновијих критичких издања Апостолских Отаца.
